

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 1 IULIE 1969¹

Comisia Comunităților Economice Europene/Republicii Italiene

Cauza 24/68

În cauza 24/68,

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de domnul Sandro Gaudenzi, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului juridic al acesteia, Emile Reuter, 4, boulevard Royal,

reclamantă,

împotriva

REPUBLICII ITALIENE, reprezentată de domnul Adolfo Maresca, ministru plenipotențiar, în calitate de agent, asistat de Pietro Peronaci, asistent al Avvocato generale dello Stato, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul ambasadei Italiei,

pârâtă,

având ca obiect recunoașterea faptului că Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin acesteia în temeiul Tratatului de instituire a Comunității Economice Europene, prin perceperea unui impozit numit taxă statistică pentru mărfurile exportate către celelalte state membre, cu încălcarea articolului 16 din tratatul menționat anterior, și prin perceperea unui impozit numit taxă statistică pentru mărfurile supuse regulamentelor Consiliului privind o anumită organizare comună a piețelor agricole și importate din celelalte state membre, încălcând regulamentele menționate anterior,

CURTEA,

constituită din domnii R. Lecourt, președinte, A. Trabucchi și J. Mertens de Wilmars (raportor), președinți de cameră, A. M. Donner, W. Straub, R. Monaco și P. Pescatore, judecători, K. Roemer, avocat general, A. Van Houtte, grefier,

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1. Întrucât Comisia a sesizat Curtea în temeiul articolului 169 din tratat pentru o acțiune care urmărește recunoașterea faptului că Republica Italiană, prin perceperea unei taxe statistice pentru mărfurile exportate către celelalte state membre, și-a încălcat obligațiile

¹ Limba de procedură: italiana.

care îi revin în temeiul articolului 16 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene;

2. aceeași acțiune urmărește de asemenea recunoașterea faptului că, prin perceperea unei taxe statistice pentru mărfurile supuse unor regulamente ale Consiliului privind o anumită organizare comună a pieței agricole și importată din celelalte state membre, Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor combinate din articolul 189 din Tratatul CEE, articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 120/67/CEE, articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 121/67/CEE, articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 122/67/CEE, articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 123/67/CEE, articolul 22 alineatul (1) din Regulamentul nr. 804/68/CEE, articolul 22 alineatul (1) din Regulamentul nr. 805/68/CEE, articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 359/67/CEE și articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 136/66/CEE;

Cu privire la noțiunea de taxă cu efect echivalent

3. Întrucât în temeiul articolului 9 din Tratatul CEE, Comunitatea se întemeiază pe o uniune vamală bazată pe interzicerea între statele membre a drepturilor vamale și a oricăror taxe cu efect echivalent, precum și pe adoptarea unui tarif vamal comun în relațiile acestora cu țări terțe;
în temeiul articolului 12 se interzice introducerea unor noi drepturi vamale la import și la export sau a unor taxe cu efect echivalent;
în temeiul articolelor 13 și 16, drepturile vamale și taxele cu efect echivalent, atât la import cât și la export, în vigoare între statele membre, trebuie să fie eliminate conform modalităților și în termenele prevăzute în dispozițiile respective;
4. Întrucât poziționarea respectivelor articole la începutul părții rezervate „fundamentelor Comunității”, cea a articolului 9 chiar la începutul titlului privind „libera circulație a mărfurilor”, cea de la articolele 12, 13 și 16 în secțiunea consacrată eliminării drepturilor vamale este un argument suficient pentru a evidenția rolul esențial al interdicțiilor pe care le impun acestea;
importanța acestor interdicții este de o asemenea natură încât, pentru a evita sustragerea de la acestea printr-o varietate de practici vamale sau fiscale, tratatul a încercat să prevină orice eventuală lacună în aplicarea acestora;
5. se precizează la articolul 17 că interdicțiile din articolul 9 se aplică chiar în cazul în care drepturile vamale au un caracter fiscal;
articolul 95, poziționat totodată în partea tratatului consacrată „politicii Comunității” și în capitolul rezervat „dispozițiilor fiscale”, vizează, prin interzicerea aplicării asupra produselor importate a unor impozite interne mai mari decât cele care se aplică produselor naționale, să umple eventualele breșe pe care o măsură fiscală le-ar putea deschide în interdicțiile prescrise;
6. Întrucât interzicând drepturile vamale, tratatul nu face distincția între mărfuri în funcție de criteriul intrării acestora în competiție cu produsele țării importatoare;
desființarea barierelor vamale nu vizează exclusiv eliminarea caracterului protector al acestora, intenția tratatului fiind, din contră, aceea de a da normei care prevede

eliminarea drepturilor vamale și a taxelor cu efect echivalent o sferă de aplicare și un efect generale în vederea asigurării liberei circulații a mărfurilor;

7. din ansamblul acestui sistem și din caracterul general și absolut al interdicției oricărui drept vamal aplicabil mărfurilor care circulă între statele membre rezultă că drepturile vamale sunt interzise independent de orice considerație a scopului pentru care au fost instituite și a destinației veniturilor obținute din acestea;

justificarea acestei interdicții se bazează pe faptul că orice taxe oricât de mici – aplicate produselor la trecerea frontierei constituie un obstacol pentru circulația mărfurilor;

8. întrucât extinderea interdicției drepturilor vamale la taxele cu efect echivalent are drept rol suplimentarea și eficientizarea interdicției obstacolelor în calea schimburilor comerciale ce rezultă din aceste drepturi;

folosirea acestor două noțiuni complementare tinde, în comerțul dintre statele membre, să evite și impunerea oricărei taxe bazate pe trecerea frontierei unui stat de către mărfurile care circulă în interiorul Comunității;

9. pentru a recunoaște unei taxe un efect echivalent cu cel al unui drept vamal, este important să se ia în considerare acest efect având în vedere obiectivele pe care și le propune tratatul în părțile, titlurile și capitolele unde sunt inserate articolele 9, 12, 13 și 16, în special cu privire la libera circulație a mărfurilor;

în consecință, o taxă, oricât de mică, impusă în mod unilateral, oricare ar fi denumirea sa și modul de aplicare asupra mărfurilor naționale sau de proveniență străină pe baza faptului că traversează frontiera, chiar dacă nu este o taxă vamală în sensul strict al cuvântului, constituie o taxă cu efect echivalent în temeiul articolelor 9, 12, 13 și 16 din tratat, chiar dacă nu este percepută în beneficiul statului, nu este discriminatorie sau protectoare iar produsul impus nu se află în concurență cu un produs național;

10. întrucât rezultă din ansamblul textelor menționate anterior și din raportul acestora cu celelalte dispoziții ale tratatului că interzicerea noilor drepturi vamale sau taxe cu efect echivalent, în ceea ce privește principiul liberei circulații a produselor, constituie o normă esențială care, fără a aduce prejudicii celorlalte dispoziții ale tratatului, nu admite excepții;

11. în această privință, rezultă din articolele 95 și următoarele că noțiunea de taxă cu efect echivalent nu cuprinde impunerile care se aplică în același mod, în interiorul unui stat, produselor naționale similare sau comparabile, sau care intră cel puțin, în absența unor astfel de produse, în cadrul unei impuneri interne generale sau care au ca scop compensarea unor astfel de impuneri interne, în limitele prevăzute de tratat;

deși nu este imposibil ca, în anumite ipoteze, un serviciu specific efectiv prestat să poată face obiectul unei eventuale contrapartide proporționale respectivului serviciu, aceasta nu se poate aplica decât în cazurile care nu ar conduce la eludarea dispozițiilor articolelor 9, 12, 13 și 16 din tratat;

Cu privire la impunerea în litigiu

12. Întrucât pârâta evidențiază că, în primul rând, Comisia greșește împărțind taxa statistică în două concepte distincte, unul având legătură cu importul, iar celălalt cu exportul, în vreme ce natura juridică a impunerii în litigiu ar trebui să fie apreciată ținând cont de adevărata sa natură și nu prin fracționarea acesteia în două impuneri distincte;
- circumstanța că taxa statistică ar fi impusă asupra tuturor mărfurilor care trec frontiera, fără a face distincția între exporturi și importuri și nici între mărfurile naționale și cele străine ar exclude prin ea însăși orice posibilitate de a lua în considerare că taxa cu efecte echivalente cu drepturile vamale, din moment ce orice efect protector al producției naționale sau orice efect discriminatoriu este eliminat;
13. Comisia, dimpotrivă, împarte dreptul în litigiu în două taxe distincte, având efect echivalent respectiv unui drept vamal la import și unui drept vamal la export și care prezintă efecte protectoare sau discriminatorii, oricât de reduse ar fi acestea;
14. Întrucât este indiferent pentru clasificarea sa în temeiul tratatului dacă taxa în litigiu este tratată ca o impunere globală sau ca două impuneri distincte, constituind pe de o parte un drept la export și pe de altă parte un drept la import;
- fiind impusă de o manieră generală tuturor mărfurilor care trec frontiera, taxa respectivă îngrădește întrepătrunderea la care tinde tratatul și are astfel asupra liberei circulații a mărfurilor un efect echivalent unei taxe vamale;
- rata minimă a taxei nu îi poate schimba caracterul în ceea ce privește principiile tratatului, acesta nepermițând, pentru controlul legalității acestor impuneri, înlocuirea unui criteriu cantitativ cu unul bazat pe natura taxei;
15. Întrucât guvernul italian susține și faptul că dreptul în litigiu constituie contraprestația unui serviciu prestat și, astfel, nu poate fi clasificat ca o taxă cu efect echivalent;
- conform guvernului italian, statistica în cauză are ca scop de a determina cu precizie mișcările reale ale mărfurilor și, în consecință, modificările situației pieței;
- precizia absolută a informațiilor astfel furnizate ar pune importatorii pe o poziție competitivă mai bună pe piața italiană, în timp ce exportatorii ar avea un avantaj similar în străinătate;
- avantajele deosebite pe care acești agenți economici le obțin justifică faptul că finanțarea acestui serviciu public este pusă în sarcina lor și, mai mult, demonstrează caracterul remuneratoriu al dreptului în litigiu;
16. Întrucât informațiile statistice în cauză sunt utile ansamblului vieții economice și, *inter alia*, autorităților administrative;
- chiar dacă poziția competitivă a importatorilor și a exportatorilor trebuie îmbunătățită, în speță este în continuare vorba în acest punct de un avantaj general greu de evaluat, încât taxa în litigiu nu poate fi privită ca o compensație pentru un beneficiu specific efectiv oferit;
17. Întrucât din considerațiile anterioare rezultă că impunerea în litigiu este, atâta vreme cât se aplică exporturile, contrară articolului 16 din tratat;

18. întrucât, în ceea ce privește taxa statistică asupra importurilor provenind din alte state membre de produse care intră sub incidența regulamentelor privind organizarea comună a piețelor, dispozițiile menționate anterior din respectivele regulamente interzic în cadrul comerțului intracomunitar perceperea oricărui drept vamal sau a oricărei taxe cu efect echivalent;

noțiunea de „taxă cu efect echivalent”, tributară celei de „drept vamal”, a fost, în regulamentele menționate anterior, reluată în articolele 9, 12 și 13 din tratat;

nimic din regulamentele menționate nu justifică ideea că acestea urmăresc să confere acestei noțiuni o altă sferă de aplicare decât cea pe care o are în cadrul tratatului, și aceasta cu atât mai mult cu cât aceste regulamente, ținând cont de condițiile specifice ale instaurării unei piețe comune a produselor agricole, urmăresc obiectivele articolelor 9 - 13 din tratatul pe care îl pun în aplicare;

19. în conformitate cu articolul 189 din tratat, aceste regulamente sunt obligatorii în toate elementele lor și direct aplicabile în toate statele membre;

încălcând respectivele prevederi, pârâta nu și-a îndeplinit obligațiile ce îi revin în temeiul tratatului;

Cu privire la cheltuieli

Întrucât în temeiul articolului 69, alineatul (3) din regulamentul de procedură orice parte care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată;
întrucât pârâta a căzut în pretenții;

pentru aceste motive,

având în vedere actele de procedură;

pe baza raportului judecătorului raportor;

după ascultarea susținerilor orale ale părților;

după ascultarea concluziilor avocatului general;

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolele 3, 9, 12, 13, 16, 38, 169 și 171;

având în vedere protocolul privind statutul Curții de justiție a Comunității Economice Europene;

având în vedere regulamentul Curții de justiție a Comunității Economice Europene;

CURTEA

respingând toate celelalte concluzii mai ample sau contrarii, hotărăște:

1. Percepând la exportul către celelalte state membre ale Comunității taxa prevăzută de articolul 42 din Decretul președintelui Republicii nr. 723 din 26 iunie 1965, Republica Italiană nu și-a respectat obligațiile care îi revin în

temeiul articolului 16 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene;

2. Prin perceperea la importul din celelalte state membre a taxei prevăzute de articolul 42 din Decretul președintelui Republicii nr. 723 din 26 iunie 1965 privind mărfurile supuse unor regulamente ale Consiliului referitoare la o organizare comună a piețelor agricole, Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 189 din tratat și al articolului 21 alineatul (1) din Regulamentul 120/67/CEE, articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul 121/67/CEE, articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul 122/67/CEE, articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul 122/67/CEE, articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul 123/67/CEE, articolului 22 alineatul (1) din Regulamentul 804/68/CEE, articolului 22 alineatul (1) din Regulamentul 805/68/CEE, articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul 359/67/CEE și al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul 136/66/CEE;

3. Pârâta este obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Pronunțată la Luxemburg la 1 iulie 1969.

Lecourt

Trabucchi

Mertens de Wilmars

Donner

StrauB

Monaco

Pescatore

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg la 1 iulie 1969.

Grefier,

Președinte,

A. Van Houtte

R. Lecourt